

Střední škola řemesel a služeb, Jablonec nad Nisou, Smetanova 66, příspěvková organizace

Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání, cestovní ruch

Název: Železniční doprava

Autor: J. Oulehlová

Datum ověření, třída: 5.4. 2013, EKP4

Stručná anotace: Materiál seznamuje se základní problematikou železniční dopravy, slouží k doplnění výkladu učitele i k opakování učiva.

Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu
Inovace ve vzdělávání na naší škole
V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

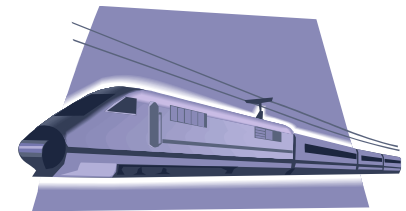
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

A photograph of a train crossing a wooden trestle bridge over a dense forest. The train consists of several green passenger cars and a black locomotive. The bridge has a green metal railing and wooden planks. The forest is lush with green trees. The text "ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA" is overlaid on the right side of the image in a light blue box.

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

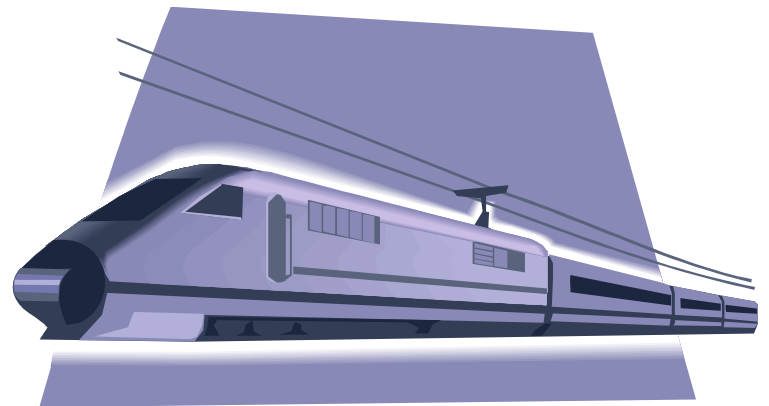
VÝHODY ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY

- **Hromadnost, přeprava velkých věcí**
- **Bezpečnost**
- **Menší závislost na přírodních jevech**
- **Plynulost (v provozu ve dne v noci, celoročně, v závislosti na přípojích)**
- **Komfort a pohodlí (u mezinár. spojů)**
- **Šetrnost k životnímu prostředí**

NEVÝHODY ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY

- **Nedostupnost některých oblastí**
- **Vysoké ceny (pokud nelze využít slevy)**
- **Nedostatečná kultura cestování
(v českých podmínkách u vlaků regionálního
významu)**
- **Částečná nespolehlivost**
- **Hlučnost**

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY

Nádraží

Železniční tratě

Dopravní prostředky

Oznamovací a zabezpečovací technika

NÁDRAŽÍ V KOLÍNĚ NAD RÝNEM

Happy Birthday

Nádraží v Kodani

Nákladové nádraží v Liberci

ŽELEZNIČNÍ TRATĚ

- tvoří koleje připevněné na příčných pražcích nebo podkladových panelech

Rozchod kolejí: vzdálenost mezi kolejemi

- běžný rozchod kolejí je 1435 mm (tzv. Stephensonův rozchod, uzákoněn ve Velké Británii je 1846 mm, světově nejpoužívanější)
- výjimka : např. tramvaj mezi Libercem a Jabloncem jezdí po kolejích s rozchodem 1000 mm
- další úzkorozchodné tratě se nacházejí i jinde v ČR, např. v Jindřichově Hradci a další dříve průmyslově využívané, dnes slouží turistice a rekreaci

ŽELEZNIČNÍ KORIDORY

- **frekventované tranzitní tepny s vyšší traťovou rychlostí a větší propustností s místním i mezinárodním významem**
- **dvojkolejné**
- **v ČR v současné době 4 koridory napříč republikou :**
 - I. Děčín- Praha-Pardubice-Brno-Břeclav**
 - II. Petrovice u Karviné- Ostrava-Přerov-Břeclav**
 - III. Mosty u Jablunkova-Ostrava-Praha-Plzeň-Cheb**
 - IV. Děčín-Praha-České Budějovice- Horní Dvořiště**

ŽELEZNIČNÍ VOZIDLA – VLAKY (železniční soupravy)

- Se skládají z : **pohonné jednotky** - lokomotivy
železničních vozů - vagonů

Osobní vozy: 1. třídy (A), 2. třídy (B), **Kombinované** (AB):
oddílové nebo velkoprostorové

- **Lůžkové** – uzavřená oddělení 2-4 lůžka, podle třídy
- **Lehátkové** – rozkládací opěradla na lehátka, místo úložného prostoru další lehátka, 2-3 nad sebou
- **Jídelní** – 42 míst
- **Bufetové**
- **Poštovní**
- **Služební**
- **Speciální**

Vlaky, které provozují Německé dráhy i na našem území.

Příměstský poschod'ový vlak, Německo

VLAKY

- **Osobní vlaky** (Os) – pouze 2. třída, výjimečně 1. třída
- **Spěšné vlaky** (Sp) – zastavují jen ve významnějších stanicích, bez příplatku, pouze 2. třída, výjimečně 1. tř.
- **Rychlíky** (R) – zastavují jen ve významných stanicích, bez příplatku, 1. a 2. třída
- **Expresy** (Ex) – jako rychlíky
- **InterCity** (IC) – cestování na dlouhé vzdálenosti, 1. i 2. třída, bez příplatku, restaurační vozy, možnost rezervace
- **EuroCity** (EC) – pohodlné cestování do zahraničí, 1. i 2. třída, rezervace, mají jméno – např. Jan Hus (Praha-Schöna-Dresden), Hungaria (Budapešť'-Praha-Berlin)...
- **EuroNight** (EN) – pro cesty přes noc, bez příplatku
- **SuperCity** (SC) – nadstandartní služby, s příplatkem, 1. i 2. třída, rezervace nutná

**PENDOLINO , provozovaný jako
SC např. mezi Prahou a Ostravou**

Nostalgičké jízdy na trati Tanvald – Kořenov

Technická památka : železniční most
v obci Novina na Liberecku

Železniční most Hohenzollernbrücke
v Kolíně nad Rýnem

SLUŽBY ŽD PRO POTŘEBY CR

- **Pravidelná přeprava podle jízdního řádu :
využití v neorganizovaném CR – výlety,
návštěvy, cesty na prázdniny, dovolené...**
- **Přeprava rekreačními vlaky – podle jízdního
řádu (Např.: So, Ne, státní svátky) k moři, horská
střediska**
- **Přeprava mimořádně vypravenými vlaky na
objednávku – vyhlídkové a nostalgické jízdy,
cesty na koncerty, fotbalové zápasy, veletrhy**

DALŠÍ SLUŽBY

- Poskytování informací
- Prodej dopravních cenin
- Služby na nádraží (úschova zavazadel, ubytování, stravování)
- Přeprava zavazadel – spěšniny
- Autovlaky (Pha-Brno-Split, Pha-Poprad, Pha-Košice)
- Lanovky (např. na Ještěd)

JÍZDNÍ ŘÁD

- Plán vlakových spojení s km vzdálenostmi
- Vyvěšuje se na železničních stanicích nebo vychází knižně
- Je k dispozici i na internetu – IDOS
- Obsah: kilometrovník, seznam stanic, pokyny, ceník-tarify, traťový plán, práva a povinnosti cestujících

ZAVAZADLA

KATEGORIE :

- **Ruční zavazadlo** : Věc, která lze umístit nad nebo pod místo, které cestující zaujímá
- **Přeprava zdarma**
- **Lyže, snowboard, malá zvířata ve schránce, složený kočárek**
- **Spoluzavazadlo** : Věc, která není ručním zavazadlem
- **Zodpovědnost a manipulace přísluší cestujícím**
- **Cena za přepravu dle tarifu**
- **Max. 3 ks na osobu, 15 kg/kus**
- **Uschované zavazadlo**: Zavazadlo přepravováno ve voze označeném „kufrem“, pod dohledem průvodčího,
- **Spěšnina**: předmět, zvíře posílané po železnici, nutno řádně zabalit, štítek s adresou

Vůz určený k přepravě kol, lyží apod.

DOPRAVNÍ CENINY

- **Jízdenka** : obsahuje výchozí a cílovou stanici, cenu, počet km, platnost
- **Místenka**
- **Lůžkové a lehátkové lístky**
- **Průkazky na slevu**
- **Zavazadlový lístek**

Nákup jízdenky:

- **V pokladně nádraží**
- **V automatu na jízdenku (platba přes el. peněženku, PK, v hotovosti) – sleva až 6%**
- **U průvodčího (bez poplatku nebo +30 Kč)**
- **Na internetu (e Tiket)**
- **Po telefonu (Tele Tiket- jízd. Bud' vytisknout, nebo vyzvednout na ŽS, v notebooku ukázat)**

Zdroje :

AUTOR NEUVEDEN. *www.wikipedia.org* [online]. [cit. 28.3.2013]. Dostupný na WWW:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Prvn%C3%AD_%C5%BEElezni%C4%8Dn%C3%AD_Koridor

TOMEŠ, Miroslav. *http://cs.wikipedia.org* [online]. [cit. 28.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Elektrick%C3%A1_jednotka_682.002-1_-_SC_510_Pendolino_-_Pardubice.JPG

DB AUTOZUG GMBH. *http://commons.wikimedia.org* [online]. [cit. 28.3.2013]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Liegewagen_Vierer_Familie.jpg?uselang=Cs

DB AUTOZUG GMBH. *http://commons.wikimedia.org* [online]. [cit. 28.3.2013]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CNL_Halbgep%C3%A4ckwagen.jpg?uselang=cs

DIETRICH, Reinhard. *http://commons.wikimedia.org* [online]. [cit. 28.3.2013]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ghan_Speisewagen_2._Klasse.jpg

ČECH, Jiří. *Malá encyklopedie cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1998, ISBN 80-85970-19-8.

HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 1997, ISBN 80-7169-476-2.

Ostatní zdroje vlastní